

Зарубіжні авторські зібрання

Джек

Лондон

Дочка снігів

Харків
«ФОЛІО»
2019

РОЗДІЛ I

— Усе влаштовано, міс Велс, тільки, на жаль, ми ніяк не можемо дати вам шлюпки.

Фрона Велс жваво скочила з місця й підійшла до старшого офіцера.

— У нас діла, аж голова йде обертом, — пояснив він, — а до того шукачі золота такий непевний вантаж... Принаймні...

— Розумію, — перехопила вона, — я теж поводжусь не дуже певно. Вибачте за турботу, але, але... — Вона швидко обернулась і показала рукою на берег. — Бачите отой великий рублений дім? Де купчаться сосни, ближче до річки? Я там народилась.

— У вашому становищі я й сам, либонь, поспішав би, — співчутливо пробурмотів офіцер, проводячи її по палубі, що захрясла людьми.

Усі пхалися, заважали одне одному і голосно лялялись. Кількасот шукачів золота вимагали, щоб їхній багаж негайно вивантажили на берег. Всі люки були навстіж відчинені, і парові крани, скриплячи, підіймали з трюму клунки та ящики. Все перемішалось і переплуталось. Низки плоскодонних човнів, обступивши з обох боків пароплав, приймали вантаж, який спускали їм згори. На кожному човні купами товклися чоловіки. Обливаючись потом, вони накидалися на кодоли з судна, гарячково перебирали тюки, скрині. Інші знов, стоячи на палубі, розмахували вантажними квитками, перегукувалися з тими, хто був на човнах. Траплялося, що двоє чи троє правували за один клунок, і тоді вибухала справжня війна. Різні тавра — два кружечки чи кружечок з крапкою — призводили до суперечок, що й кінця їм не було. На кожную пилку знаходилося десять претендентів.

— Комісар каже, що збожеволіє від цього всього, — мовив старший офіцер, допомагаючи Фроні дістатись до східців, — а вантажники викинули пасажиром усі клунки й лапками накрились. Ми, однак, щасливіші за «Віфлеємську Зірку», — додав він, показуючи на пароплав, що об'якорився за чверть милі від них. — Половина її пасажирів привезла з собою в'ючних коней, щоб перебратись через Скагвей та Сніговий перевал, а друга половина, не маючи коней, виряджатиметься на Чілкут. Отож вони збунтувались і зараз там справжнє пекло.

— Гей, ти! — гукнув він, поманивши рукою баркас «Уайтгол», що хитався на хвилях осторонь тієї метушні.

Маленький баркас героїчно спробував проскочити поміж човнів до великої баржі. Та перевізник невдало кинув мотуза, так що він зачепився за лебідку, і баркас, крутнувшись, став на місці.

— Стережись! — гукнув старший офіцер.

Два каное, на сімдесят футів завдовжки, навантажені клунками, шукачами золота та індіанцями, розпустивши всі вітрила, рушили від баржі до берега. Одне з них круто повернуло в бік причального містка, та друге притисло баркас до баржі. Перевізник устиг вчасно підняти вгору весла, однак його човник, здавлений каное, затріщав, і здавалося, що він ось-ось розламається. Перевізник скочив на ноги і в стислих, але енергійних виразах прокляв вічним прокляттям усіх на каное та на баржі. Якийсь чоловік, перехилившись через борт баржі, почав його обкладати не менш енергійними прокльонами, а індіанці та білі з каное голосно й зневажливо реготались.

— Гей, ти, роззяво, — гукнув один з них, — ти б перше навчився веслувати!

Перевізник grimнув кулаком бідолашного критика просто в лице і, приголомшивши, відкинув на клунки. Вважаючи, що цієї відсічі замало, ображений перевізник ще раз підняв угору кулака. Однак шукач золота, що був од нього найближче, схопився за револьвера. На щастя, зброя застрягла у новенькій шкурятяній кобурі. Інші аргонавти, сміючись, чекали, чим усе кінчиться. Тут каное зрушило з місця, індіанець-стерничий штовхнув кінцем свого весла перевізника в груди і звалив його з ніг на дно човна.

Коли прокльони та шалена лайка дійшли апогею і коли здавалося, що не обійдеться без кривавої сутички, старший офіцер крадькома скинув оком на дівчину поруч себе. Він сподівався, що побачить у неї на обличчі збентеження та страх, і непомалу здивувався, зустрівшись очима з її розгарячкованим, глибоко зацікавленим поглядом.

— Мені дуже неприємно... — почав він.

Та Фрона не дала йому докінчити, наче невдоволена його втручанням.

— Ну, що там! Це пусте! Мені, навпаки, все це страшенно подобається. Проте я дуже рада, що револьвер застряг у кобурі, а то б...

— ... ми не скоро дісталися до берега, — усміхаючись, докінчив тактовно офіцер.

— Цей чоловік справжній грабіжник, — провадив він далі, показуючи на перевізника, що підпливав уже до них. — Він заправив рівно двадцять доларів за те, що доведе вас до берега! Та ще й каже — коли б це, мовляв, з чоловіка, то взяв би двадцять п'ять. Він, кажу вам, достеменний розбишака. За ним давно вже плаче шибениця. Двадцять доларів за півгодини праці! Лишень подумати!

— Гей там, обережніш на слові! — застеріг той, про кого йшлося. Він незграбно причалив, одне весло його впало за облавок. — Ніхто вас не просить ляпати язиком! — додав він задерикувато, викручуючи рукав, що замочився, коли він діставав весло.

— А слух у вас, чоловіче, добрий, — зауважив старший офіцер.

— Кулак теж непоганий, — відрубав перевізник.

— Та й язик не дурно пришитий.

— У нашому ремеслі інакше й не можна. До вас, акул, тільки попадешся на зуби, одразу проглінете. Я — розбишака!.. Та хто ж тоді ви? Напхають у своє корито тисячу пасажирів, як тих оселедців у бочку, годують покидьками, мов за свиней їх мають, а деруть удвічі дорожче, ніж за перший клас! То хіба я розбишака?

Над верхньою палубою раптом з'явилося чісь червоне обличчя і голос зарепетував:

— Чи ви, нарешті, вивантажите мій багаж? Чуєте, містєре Терстон? Зараз же! Негайно! П'ятдесят моїх поні на цій вашій паршивій посудині перегризають одне одному горло, і вам кепсько доведеться, коли їх не вивантажите як стій! Кожен день затримки мені стає тисячу доларів! Я цього не потерплю, чуєте? Ви почали дерти з мене шкуру від тої хвилини, як ми вирушили з Сітла!

Годі! Пеклом присягаюся, що я геть розпуджу всю вашу компанію, хіба не я буду! Чуєте, це я кажу, Тед Фергюсон! Коли вам дорога ваша шкура, то ворушіться! Чули?

— То це я розбишака!.. — бурмотів тим часом перевізник. — Я — розбишака!

Містер Терстон, заспокійливо махнувши рукою червонопикому добродієві, звернувся до дівчини:

— Я б з найбільшою охотою сам довів вас до берега, та ви ж бачите, скільки маю клопоту! До побачення! Щасливої дороги! Я зараз покличу матросів і накажу відшукати ваші речі. Ви їх одержите на складі взавтра рано.

Вона злегка сперлась йому на руку і спустилася в човен.

Хистке суденце під вагою її тіла раптом гойднулося й зачерпнуло води, що залила доверху її черевики, але Фрона, немовби нічого й не трапилось, спокійно сіла на кормі, підібгавши під себе ноги.

— Почекайте! — крикнув офіцер. — Так же не можна! Верніться назад, міс Велс. Я вже вам якось дістану одну з наших шлюпок.

— Перше я вас у пеклі побачу! — заперечив перевізник, відпливаючи. — Пустіть! — вигукнув він погрозливо.

Містер Терстон, що міцно вхопився за стерно, за свою лицарську поведінку був нагороджений добрячим ударом весла по пальцях. Тоді він, забувши про всі приписи гречності, а так само й про міс Велс, вилаяв перевізника довгою промовистою лайкою.

— На мою думку, ми б могли розпрощатись чуліше, — сказала міс Велс і голосно засміялась.

— О господи, — промимрив офіцер, скидаючи шапку та чємно кланяючись. — Оце-то жінка! — І зовсім несподівано він відчув непереможне бажання завжди бачити перед

собою сірі очі Фрони Велс. Він не вмів аналізувати свої почуття, не знав, звідки взялося таке бажання, але почував, що ладен був би піти за нею на край світу. Його професія здалася йому огидною, йому захотілось усе кинути й помандрувати за нею туди, в Клондайк. Але, глянувши на борт пароплава, на червоне обличчя Теда Фергюсона, він схаменувся. Мрія, що на хвилину була захопила його, розвіялась...

Плюсь! Перевізникове весло, незграбно занурившись у хвилі, хлопнуло водою Фроні на обличчя.

— Маю надію, ви на мене не гніваєтесь, міс, — виправдувався він. — Я стараюсь, як можу, але цього, видно, замало.

— Та нібито й так, — одказала вона добродушливо.

— Правду мовити, не люблю я моря, — провадив збентежений перевізник, — але мені доконче треба як-небудь чесно здобути грошень, і мені здається, що такий спосіб найкращий. Я вже давно був би в Клондайку, коли б мені хоч крихту поталанило. Я вам скажу, як усе склалось. На половині дороги, коло Вітряного Рукава, в мене пропали всі мої речі, а я вже перетарабанив їх через перевал.

Хлюп! Плюсь!.. Фрона витерла обличчя, здригаючись від холоду, бо струмок води збігав у неї по спині.

— Ви молодець, — підбадьорював він її, — ви якраз придатні для цієї країни. Ви простуєте далі, в глиб краю?

Вона весело кивнула головою.

— А їй-бо, ви молодець... Отже, коли пропало моє причандалля, я повернувся на берег і вирішив набути все знову. Через те я й заправив таку ціну. Маю надію, що вона не дуже вас обтяжить. Запевняю вас, міс, я не гірший за інших. Я мусив викласти сотню за це старе корито, а в Штатах за нього дали б хіба десять доларів. Тут на все такі ціни. Туди далі, в Скагвей, ухналі коштують по чверть долара за штуку. Зайдеш, наприклад, до бару, замовиш собі віскі, а за віскі півдолара. Що ж тут чинити? Вип'єш віскі, кинеш на прилавок два ухналі, й квит. Ніхто не скаржиться. Ухналі там ходять за дрібні гроші.

— Ви мужній чоловік, коли після таких пригод знову важитесь у цю дорогу. Як вас на ім'я? Може, ми там де зустрінемось.

— Кого? Мене? О, мене звать Дел Бішоп, копач. Коли нам доведеться де здибатись, то я з вами поділюся останньою сорочкою, чи то, я хотів сказати, останнім шматком хліба.

— Дякую, — відказала дівчина, лагідно усміхаючись. Вона вміла шанувати все, що йшло від щирого серця.

Він перестав веслувати й знайшов під ногами у воді старого щербатого черпака.

— Не завадило б вам трошечки вичерпати воду, — зауважив він, кидаючи черпака до неї. — Човен ще гірше протікає, як оце його здавило.

Фрона в думці посміхнулася, підтикалася і взялася до роботи. Щоразу, як човен поринав у воду, на обрії, немов велетенські хвилі, то підіймались, то влягали поорані глетчерами гори. Час від часу вона зупинялась на хвилину, щоб трохи відпочила спина, і дивилась на людний берег, що до нього вони прямували, та на морську протоку. Протока врізувалася далеко в берег, і в ній об'якорилось яких двадцяттеро великих пароплавів. Від берега до пароплавів і назад снували човни, баржі, каное і ще безліч різних маленьких суденець.

«Людина — невтомний трудівник, вічний борець з ворожими стихіями», — думала Фрона, пригадуючи своїх учителів, що до їхньої мудрості вона прилучилася під час лекцій та власних студій пізніми вечорами. Вона була дитина свого віку і чудово розуміла природний світ та його явища. І вона любила цей світ глибоко, ба навіть поважала його.

Деякий час чути було тільки хлюпотіння води під веслами Дела Бішопа. Раптом у нього промайнула одна думка.

— А ви не сказали мені свого ім'я, — промовив він з поблагливою гречністю.

— Мене звать Велс, — відповіла вона, — Фрона Велс.

На обличчі в нього відбилася величезна пошана, сливе побожність.

— Ви Фрона Велс? — промовив він повагом. — То Джекоб Велс ваш батько?

— Так, я дочка Джекоба Велса, до ваших послуг. Він протяжно свиснув і покинув весла.